

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ ЖИТТЯ: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗРОСТАННЯ

LIFE INSURANCE MARKET TRANSFORMATION: CURRENT CHALLENGES AND GROWTH PROSPECTS

Стаття досліджує трансформаційні процеси, які наразі змінюють ринок страхування життя під впливом глобальних економічних зрушень, технологічного прогресу та соціальних змін. Дослідження проводилося з використанням емпіричних, теоретичних та статистичних методів дослідження. Обґрунтовано, що розвиток цифрових та інформаційних технологій впливає на функціонування більшості бізнес-процесів компаній за страхування життя, що обумовлює необхідність коригування стратегій їх розвитку. У статті розглянуто вплив етичного ESG та етичного інвестування на функціонування компаній зі страхування життя. Автори статті вказують на стрімкий розвиток вбудованого страхування, яке дозволяє розширити охоплення страховими послугами різних верств населення. Результати дослідження мають практичне значення і можуть бути використані в діяльності страхових компаній, національних регуляторів та саморегулювальних організацій.

Ключові слова: страхування життя, цифровізація, бізнес-процеси, ESG-інвестування, вбудоване страхування, відсоткові ставки.

This article delves into the transformative processes currently reshaping the life insurance market, driven by the confluence of global economic shifts, technological advancements, and evolving societal dynamics. The primary objective of this article is to analyze the key transformational processes occurring within the life insurance market in response to contemporary challenges. The research aims to identify the critical issues influencing market development and to outline potential pathways for sustainable growth in the industry. The study was conducted using empirical (observation, description), theoretical (grouping, synthesis, abstraction) and statistical research methods. The article argues that the life insurance market is undergoing a paradigm shift, driven by rapid technological progress, evolving consumer expectations, and the emergence of innovative business models. Traditionally characterized by complex documentation, lengthy underwriting processes, and agent-driven sales, the industry is now being reshaped by digital technologies, InsurTech startups, and data-driven solutions that make life insurance more accessible, flexible, and personalized. The article also examines the increasing importance of ethical investing and ESG principles in the insurance industry. Another major trend is the shift towards embedded insurance. This innovation expands coverage to underserved populations, enhancing financial inclusion. The study concludes that the life insurance market is undergoing a paradigm shift, driven by digital transformation, evolving consumer expectations, and technological advancements. Insurers must embrace innovation, leverage technology, and prioritize customer needs to thrive in this dynamic landscape. The increasing customisation and flexibility of life insurance products is fuelling competition in a consumer-driven market. Traditional life insurance models, which were often rigid and difficult to adapt, are being replaced by dynamic policies that emphasise customer choice. The results of the study are of practical importance and can be used in the activities of insurance companies, national regulators, and self-regulatory organizations.

Key words: life insurance, digitalization, business processes, ESG investing, embedded insurance, interest rates.

УДК 368.338.4

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.16-24>

Гребенюк Н.В.¹

к.е.н., доцент,

Університет Короля Данила

Качковський С.П.²

аспірант,

Сумський державний університет

Grebeniuk Nadia

King Danylo University

Kachkovskiy Stanislav

Sumy State University

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку ринок страхування життя зазнає суттєвих трансформацій під впливом глобальних економічних, технологічних та соціальних змін. Діджиталізація, зростання рівня конкуренції, зміна демографічної структури населення та вплив кризових явищ, таких як пандемія COVID-19 та геополітична нестабільність, змушують страхові компанії адаптувати свої бізнес-моделі та впроваджувати інноваційні підходи до обслуговування клієнтів.

Водночас рівень довіри населення до страхових компаній залишається низьким, що ускладнює розвиток ринку. Підвищення фінансової грамотності, удосконалення законодавчого регулювання та впровадження сучасних технологій, зокрема

InsurTech, штучного інтелекту та великих даних, можуть стати ключовими драйверами зростання галузі. У цьому контексті дослідження трансформаційних процесів на страховому ринку життя є надзвичайно актуальним. Аналіз основних викликів та перспектив розвитку дозволить сформулювати ефективні стратегії для забезпечення стійкого зростання та підвищення доступності страхових послуг для широких верств населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні наукові дослідження та публікації висвітлюють ключові виклики, з якими стикаються страхові компанії як в Україні, так і за кордоном. Пандемія COVID-19 прискорила потребу в цифровізації страхової галузі. У роботі О. Череп та А. Хмельковської обґрунтовано, що 2021 рік був

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7279-0625>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-5865-8106>

визнаний рекордним роком інноваційної діяльності в секторі з акцентом на цифрову трансформацію [1]. Фахівці аудит-консалтингової компанії наголошують, що для підтримки конкурентоспроможними, страхові компанії повинні адаптуватися до технологічних інновацій та інтегрувати рішення InsurTech [2].

Лібералізація страхових ринків загострила конкуренцію. Вихід іноземних страхових компаній на національний ринок може спричинити зниження конкурентоспроможності вітчизняних операторів, що, у свою чергу, може призвести до їх фінансової нестабільності або навіть припинення діяльності. На думку У. Шукла особливо вразливими є малі та середні страхові компанії, які можуть не витримати конкуренції з великими міжнародними гравцями [3]. В. Негомір обґрунтовує, що страхові компанії зараз конкурують не тільки в галузі, але й з банками, які пропонують продукти-замінники страхування життя [4].

Регуляторні органи приділяють все більше уваги ризикам, пов'язаним із використанням складних фінансових інструментів та схем пере страхування.

Оскільки страховий ринок стає дедалі більше інтегрованим у глобальну фінансову систему, ефективно регулювання необхідне для забезпечення його стійкості та запобігання кризовим явищам.

На думку Д. Хропонюк та О. Длугопольського [5], серед основних чинників, що впливають на розвиток страхового ринку в Україні, виділяють політичну нестабільність, економічні труднощі, низьку платоспроможність населення та недостатній рівень довіри до страхових компаній. Інша група вітчизняних науковців (А. Соколова, О. Гасій, О. Тимошенко, Н. Педченко) вважають, що для успішної цифрової трансформації страхового ринку України необхідно подолати ряд викликів, таких як адаптація законодавчої бази, підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення кібербезпеки [6].

Більшість наукових публікацій висвітлюють зміни на страховому ринку фрагментарно, зосереджуючись на окремих аспектах його трансформації, таких як цифровізація, зміна регуляторного середовища чи вплив макроекономічних факторів. Однак комплексний аналіз ключових трансформаційних змін на ринку страхування життя залишається недостатньо розробленим. У даному дослідженні здійснено системний підхід до вивчення цих змін, що дозволяє виявити основні тенденції, виклики та перспективи розвитку галузі в сучасних умовах.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз ключових трансформаційних процесів на ринку страховому життя в умовах сучасних викликів, визначення ключових проблем, що впливають на його розвиток, та окреслення перспектив зростання галузі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Ринок страхування життя перебуває на етапі трансформаційних змін, зумовлених швидким технологічним прогресом, зміною очікувань споживачів та інноваційними бізнес-моделями. Традиційно індустрія страхування життя характеризувалося складним документообігом, тривалими процесами андеррайтингу та продажами через агентів. Однак розвиток цифрових технологій, стартапів InsurTech та рішень на основі даних змінює ландшафт, робить страхування життя більш доступним, гнучким та персоналізованим. Споживачі вимагають застосування персоналізованого підходу до визначення умов страхового контракту, впровадження цифрових рішень для взаємодії між страховиком та страхувальниками, що підштовхує страхових компаній до переосмислення традиційних моделей ведення бізнесу.

У таблиці 1 наведені основні зміни у розвитку ринку страхування життя та потенційних наслідків від них на бізнес-процеси страхових компаній.

Одним із ключових викликів, що призвів до зміни парадигми в стратегіях діяльності страхових компаній, є інтенсивний розвиток інформаційних та цифрових технологій. За результатами Європейського управління зі страхування та професійних пенсій (European Insurance and Occupational Pensions Authority, EIOPA), близько 24% компаній зі страхування життя вже використовують штучний інтелект у своїй діяльності, а також ще 39% респондентів очікують використовувати штучний інтелект у наступні 3 роки [7].

Інтеграція цифрових технологій змінила взаємодію з клієнтами завдяки багатоканальній комунікації, мобільним додаткам і чат-ботам [8]. Рішення Insurtech дозволяють страхувальникам отримувати доступ до інформації в режимі реального часу, подавати заяви в електронному вигляді та отримувати миттєву підтримку за допомогою віртуальних помічників, керованих штучним інтелектом. Крім того, технологія блокчейн підвищує прозорість і безпеку в документації та врегулюванні страхових випадків, зменшуючи шахрайство та адміністративну неефективність. У 2024 році 29% європейців заявили, що вони задоволені купівлею страхових продуктів з використанням чат-боту (найвищий показник у Румунії – 44%, найнижчий у Австрії – 22%) [9].

Впровадження цифрових технологій вимагає дотримання суворих регуляторних норм, таких як друга Платіжна Директива (PSD2) [10], Загальний регламент про захист даних (GDPR) [11], друга Директива NIS2 [12], DORA [13]. Страховики життя повинні застосовувати надійні заходи кібербезпеки, включаючи шифрування і багатфакторну автентифікацію, для захисту конфіденційної інформації про страхувальників. Зростаюча залежність від прийняття рішень на основі штучного інтелекту

Систематизація ключових змін у розвитку ринку страхування життя та потенційних наслідків від них на бізнес-процеси страхових компаній

Зміни у розвитку ринку страхування життя		Види бізнес-процесів страхових компаній						
		Розробка продуктів та ціноутворення	Продаж та маркетинг	Андеррайтинг та оцінка ризиків	Формування страхового портфеля	Врегулювання страхових випадків	Операційна діяльність	Інвестиційна діяльність
Загальні	Розвиток цифрових та інформаційних технологій	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Посилення регулятивного та макропруденційного нагляду		✓	✓	✓		✓	✓
	Низький рівень дохідності на активи	✓				✓		✓
	Розвиток ESG- та етичного інвестування	✓	✓	✓	✓			✓
Специфічні	Впровадження гнучкості та персоналізованості в страхових продуктів	✓	✓		✓			
	Розширення кола страхових випадків	✓			✓			✓
	Розвиток вбудованого страхування	✓	✓	✓				

Джерело: авторська розробка

також викликає етичні занепокоєння щодо упередженості даних і прозорості, що вимагає створення чітких рамок управління.

Крім запровадження низки нормативно-правових актів у сфері захисту даних та інформаційних систем, відбулися суттєві зміни в регулюванні операційної діяльності компаній зі страхування життя, управління ризиками та забезпеченні їх фінансової стійкості та платоспроможності. Ринку страхування життя відіграє важливу роль у фінансовій системі, забезпечуючи захист і заощадження для домогосподарств, а також фінансування для суб'єктів господарювання та урядових структур. У 2022 році компанії зі страхування управляли активами на суму близько \$35 трлн (8% світових фінансових активів), що майже втричі більше, ніж у 2002 році [14]. Виходячи з цього, питання забезпечення фінансової стійкості страхових компаній вимагає додаткових превентивних заходів з боку національних регуляторів.

У відповідь на кризові події на фінансових ринках (пандемія COVID-19, поява альтернативних фінансових інструментів, інфляційна криза в країнах ЄС тощо), регулятори виявили критичні прогалини в системах ризику ліквідності страховиків. Зокрема, Управління пруденційного регулювання Банку Англії (PRA) запропонувало більш жорсткі правила звітності про ліквідність для великих британських страховиків життя [15]. Ці пропозиції вимагають, щоб страховики з понад 20 мільярдами фунтів стерлінгів активів і 10 мільярдами фунтів

стерлінгів у контрактах з деривативами звітували про свою ліквідність щомісяця, а в періоди стресу на ринку деякі дані повинні повідомлятися щодня. Ця ініціатива спрямована на надання регуляторам своєчасної та детальної інформації про грошові потоки та ризики ліквідності страховиків, посилення нагляду та забезпечення стабільності ринку.

Відповідно до Solvency II відбувається перехід до економічної оцінки активів і зобов'язань страховиків, що призводить до відображення справжньої вартості страхування. У доповнення до цього, запровадження нових вимог до бухгалтерського обліку (наприклад, МСФЗ 17) має суттєвий вплив на показники операційної діяльності страхових компаній, оскільки відбувається коригування показників таблиць смертності та захворюваності у багатьох частинах світу із-за зміни демографічної ситуації, розвитку медицини та технологій [16].

Регуляторні органи також переглядають правила інвестування, щоб збалансувати фінансову стабільність і конкурентоспроможність на ринку. Банк Англії планує пом'якшити певні правила, дозволивши страховикам робити більш ризиковані інвестиції без попереднього схвалення. Цей крок має на меті зменшити тягар комплаєнсу та сприяти зростанню в секторі. Однак це викликає занепокоєння щодо потенційного збільшення системного ризику через більш агресивні інвестиційні стратегії.

Однією із причин для лібералізації правил розміщення страхових резервів компаній зі страхування життя це пошук прибуткових фінансових

інструментів. Після фінансової кризи наступив період низьких відсоткових ставок, який створив виклики для традиційної моделі страхування. Низькі ставки підірвали стійкість старих страхових полісів, які обіцяли високі гарантовані норми прибутку. Низькі відсоткові ставки призвели до зниження прибутковості традиційних інвестиційних страхових продуктів, що відповідно спричинило підвищення розміру страхових премій, зменшення рівня страхових виплат.

Одним із патернів інвестиційної діяльності страхових компаній є етичне інвестування та вкладання коштів на принципах ESG. Компанії зі страхування життя все частіше враховують ризики, пов'язані з кліматом у своїх актуарних моделях, коригуючи премії та умови покриття, щоб відобразити екологічну вразливість. Крім того, ESG-інвестиції спрямовують капітал від високовуглецевих галузей, таких як видобуток викопного палива, до відновлюваних джерел енергії та сталих практик, що сприяє подальшому зменшенню довгострокових екологічних ризиків у галузі [17].

Ключовою дискусією навколо ESG-інвестування є потенційний компроміс між фінансовими показниками та соціальною чи екологічною відповідальністю. У роботі Хайке В. [18] встановлено, що формування інвестиційного портфеля з пріоритетом ESG призводить до нижчої очікуваної прибутковості. Однак інші дослідження показують, що компанії, які формують портфель акцій із помірним рівнем ESG можуть призвести до вищого очікуваного прибутку, ніж портфелі з низьким рівнем ESG [19]. Колектив авторів на основі аналізу 67 страхових компаній з США за період 2018–2022 років емпірично довели, що ESG-інвестування сприяє забезпеченню стійкого зростання фінансових показників компаній за рахунок впровадження екологічно відповідальних, соціально орієнтованих та ефективних управлінських практик [20]. За результатами опитування проведеного KPMG International, у 2022 році 44 % керівників страхових компаній заявили, що програми ESG покращують їхні фінансові показники, порівняно з порівняно з 40 відсотками у 2021 році [21].

На сьогодні близько 4 % європейців вже придбали страхові або пенсійні продукти з «зеленою» складовою та близько 16 % – розглядають можливість купівлі таких фінансових продуктів. При цьому, в Швеції, Німеччині та Ірландії найбільший відсоток громадян, які вже придбали (близько 7%) або розглядають покупку таких продуктів (близько 21%). Найменший рівень зацікавленості щодо купівлі страхових або пенсійних продуктів з «зеленою» складовою в Кіпрі, Литві, Латвії, Естонії [9].

Однією із основних змін в діяльності страхових компаній є запровадження персоналізованої та гнучкої політики, що дозволяє більше кастомізувати продукти страхування життя, пропонуючи

кліентам більше контролю над покриттям, преміями та умовами. Досягнення в аналітиці даних, штучному інтелекті (ШІ) та машинному навчанні сприяли переходу до персоналізованих страхових пропозицій. Ці технології дозволяють страховикам оцінювати історію хвороби людини, її фінансові цілі, вибір способу життя та профіль ризику, щоб створювати поліси, які більше відповідають її потребам [22].

У 2024 році 18% громадян Європейського Союзу володіли страховими продуктами з інвестиційною складовою, при цьому у середньому 16% з них були задоволені якістю та вартістю даного фінансового продукту. Проаналізувавши дані 23 європейських країн встановлено, що коефіцієнт кореляції між рівнем володіння та рівнем задоволеності страховими інвестиційними продуктами становить 0,55, що вказує на помірний прямий зв'язок між двома змінними. Це означає, що коли значення однієї змінної збільшується, значення другої змінної також має тенденцію зростати. Розподіл країн ЄС у розрізі вищезазначених двох показників подано на рисунку 1.

Дані рисунку 1 ілюструють, що більшість країн ЄС розташовані в межах 40–55% задоволених громадян та 15–25% володіння продуктом, що вказує на певну однорідність у вибірці. Варто відзначити, що Кіпр (CY) значно виділяється серед інших країн, маючи найвищі показники в обох категоріях, тоді як Румунія (RO) має високий рівень задоволеності ціною та якістю, але низький відсоток володіння продуктом. Іспанія (ES), Данія (DK) та Польща (PL) мають одні з найнижчих показників у двох категоріях.

У сучасних умовах швидкої цифровізації та зміни споживчих звичок ринок страхування життя зазнає суттєвих трансформацій. Однією з новітніх тенденцій, яка набуває все більшої популярності, є вбудоване страхування. Ця концепція означає об'єднання покриття зі страхування життя з іншими фінансовими продуктами, такими як іпотека, кредити або навіть медичні послуги, що дозволяє споживачам отримати доступ до захисту як природне продовження їхніх існуючих транзакцій. Поширення вбудованого страхування призводить до більшого проникнення страхування життя в групи населення, які недостатньо охоплені послугами або недостатньо застраховані, що сприятиме ширшій фінансовій інклюзії [23].

Іншим трендом в діяльності компаній зі страхування життя є перехід від нового бізнесу до існуючих портфельів. Страхові компанії активно переглядають свої страхові портфелі шляхом розвитку високоефективного бізнесу та виходу з неприбуткових сегментів. Це включає зміну продуктів зі страхування життя, коригування процесів андеррайтингу та керування залученням страхувальників.

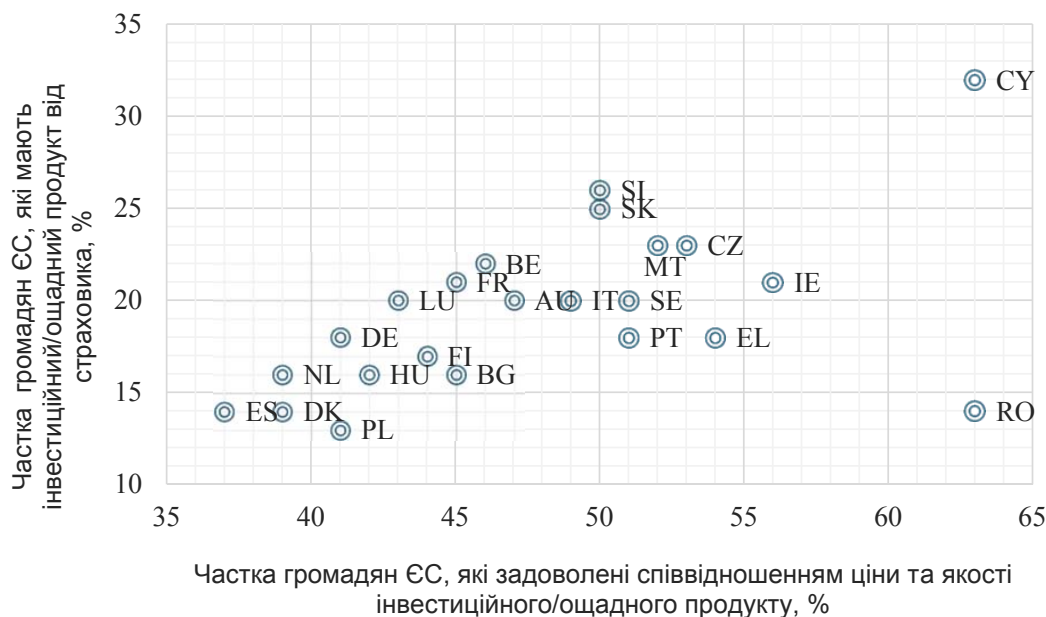

Рис. 1. Діаграма розсіювання, що відображає значення рівня володіння та задоволеності страховими інвестиційними продуктами в країнах ЄС

Джерело: побудовано на основі даних ЕІОПА [9]

Висновки. Ринок страхування життя переживає зміну парадигми, зумовлену цифровою трансформацією, зміною очікувань споживачів і технологічним прогресом. На зміну традиційним моделям, що характеризуються жорсткими політиками, тривалим андеррайтингом і продажами, що здійснюються агентами, приходять гнучкі рішення на основі штучного інтелекту, орієнтовані на клієнта. Щоб ефективно та стабільно функціонувати в цьому мінливому ландшафті, страхові компанії повинні впроваджувати інновації, використовувати технології та визначати пріоритети потреб клієнтів. Компанії, які не зможуть адаптуватися, ризикують застаріти, в той час як ті, що успішно інтегрують цифрові, засновані на даних і високо персоналізовані підходи, визначатимуть майбутнє індустрії страхування життя. Зміна парадигми, що триває, підкреслює необхідність постійної адаптації, узгодження регуляторних норм і стратегічних інвестицій в InsurTech, щоб страхування життя залишалося актуальним і ефективним у світі, який стає все більш цифровим і взаємопов'язаним.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Череп О., Хмельковська А. Особливості розвитку вітчизняного страхового ринку як складової фінансового ринку. Напрями активізації страхової діяльності в умовах становлення цифрової економіки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2021. № 6(2). С. 240–244. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6/2-39>
2. Deloitte. 2025 global insurance outlook: Evolving industry operating models to build the future of

insurance. 2025. URL: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/financial-services/financial-services-industry-outlooks/insurance-industry-outlook.html>

3. Shukla U. N. Fundamental reengineering for endurance in competitive market: A case study of life insurance corporation of India. *International Journal of Teaching and Case Studies*. 2015. № 6(4). С. 333. DOI: <https://doi.org/10.1504/ijtcs.2015.074602>
4. Njegomir V. Marketing in life insurance. *Marketing Science*. 2006. № 37. P. 29-34.
5. Хропонюк Д., Длугопольський О. Сучасні проблеми та перспективи розвитку страхового ринку України. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 1. С. 118–126. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.118.126>
6. Соколова А. М., Гасій О. В., Тимошенко О. В., Педченко Н. С. Сучасні тенденції розвитку страхового ринку України в умовах цифровізації. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 1(105). С. 47–60. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-1-7>
7. Report on the digitalisation of the European insurance sector. EIOPA-BoS-24/139. EIOPA. 2024. URL: https://www.eiopa.europa.eu/document/download/6ca9e171-42b9-44d7-a2e6-beaf0134ecb8_en?filename=Report%20on%20the%20digitalisation%20of%20the%20European%20insurance%20sector.pdf
8. Eling M., Lehmann M. The impact of digitalization on the insurance value chain and the insurability of risks. *Geneva Papers on Risk and Insurance: Issues and Practice*. 2018. № 43(3). P. 359–396. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41288-017-0073-0>
9. Consumer trends in insurance and pension services. Flash Eurobarometer. EIOPA. 2024. URL: https://www.eiopa.europa.eu/tools-and-data/eurobarometer-2024-consumer-trends-insurance-and-pension-services_en

10. Payment Services Directive (PSD2): Директива ЄС 2015/2366. Європейський парламент. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L2366>

11. General Data Protection Regulation (GDPR): Директива ЄС 2016/679. Європейський парламент. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/eng>

12. Network and Information Security Directive (NIS2): Директива ЄС 2022/2555. Європейський парламент. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555>

13. Digital Operational Resilience Act (DORA): Директива ЄС 2022/2554. Європейський парламент. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2554&qid=1698394730862>

14. Garavito F., Lewrick U., Stastny T., Todorov K. Shifting landscapes: Life insurance and financial stability. *BIS Quarterly Review*. 2024. URL: https://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt2409b.pdf

15. CP19/24 – Closing liquidity reporting gaps and streamlining Standard Formula reporting. *Bank of England*. 2024. URL: <https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation/publication/2024/december/closing-liquidity-reporting-gaps-consultation-paper>

16. Life in-force management: Improving consumer value and long-term profitability. *Sigma*. Swiss Re. 2017. URL: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2017-06/life-inforce-management.html>

17. Environmental, social and governance (ESG) in the insurance industry. *Grant Thornton*. 2024. URL: <https://www.grantthornton.in/globalassets/1.-member-firms/india/assets/pdfs/esg-in-insurance-industry-series1-environment.pdf>

18. Heinke V. G. ESG ratings in the optimization of the strategic asset allocation. *Zeitschrift Fur Die Gesamte Versicherungswissenschaft*. 2021. № 110(4–5). P. 317–342. <https://doi.org/10.1007/s12297-021-00514-z>

19. Schlütter S., Fianu E. S., Gründl H. Responsible investments in life insurers' optimal portfolios under solvency constraints. *Zeitschrift Fur Die Gesamte Versicherungswissenschaft*. 2023. №112(1). P. 53–81. DOI: <https://doi.org/10.3790/zverswiss.2023.03>

20. Labini S.S., Biase P., D'Apolito E. Sustainability strategy and financial performance in the insurance company. *International Review of Economics & Finance*. 2025. № 98. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1059056025000875>

21. ESG in insurance: Strategy and transformation. KPMG. 2023. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/06/kpmgi-fy23-Insurance-esg-strategytransformation-final.pdf>

22. Reis M. The future of industries: How personalization of insurance policies using artificial intelligence will disrupt the insurance status-quo: Dissertation. 2020. URL: https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/29707/1/152118165_Marina%20Reis_DPDA.pdf

23. Bhatia S. Embedded Insurance/Microinsurance in Financial Services: Key to Financial Inclusion. *IIFT International Business and Management Review Journal*. 2024. DOI: <https://doi.org/10.1177/jiift.231220778>

REFERENCES:

1. Cherep O., Khmelkovska A. (2021) Osoblyvosti rozvytku vitchyznianoho strakhovoho rynku yak skladovoi finansovoho rynku. Napriamy aktyvizatsii strakhovoi diialnosti v umovakh stanovlennia tsyfrovoy ekonomiky [Features of the development of the domestic insurance market as a component of the financial market: Directions for activating insurance activities in the context of the formation of the digital economy]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 6(2), pp. 240–244. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2021-300-6/2-39>

2. Deloitte. (2025). 2025 global insurance outlook: Evolving industry operating models to build the future of insurance. Available at: <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/industry/financial-services/financial-services-industry-outlooks/insurance-industry-outlook.html>

3. Shukla, U. N. (2015). Fundamental reengineering for endurance in competitive market: a case study of life insurance corporation of India. *International Journal of Teaching and Case Studies*, vol. 6(4), p. 333. DOI: <https://doi.org/10.1504/ijtc.2015.074602>

4. Njgomir, V. (2006). Marketing in life insurance. *Marketing Science*, no. 37, pp. 29-34.

5. Khroponiuk D., Dluhopolskyi O. (2022) Suchasni problemy ta perspektyvy rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy [Current problems and development prospects of the insurance market of Ukraine]. *Innovation and Sustainability*, no. 1, pp. 118–126 DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.118.126>

6. Sokolova A. M., Hasii O. V., Tymoshenko O. V., Pedchenko N. S. (2022) Suchasni tendentsii rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy v umovakh tsyfrovizatsii [Current trends in the development of the insurance market of Ukraine in the context of digitalization]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Serii "Ekonomichni nauky"*, no. 1(105), pp. 47–60. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-1-7>

7. EIOPA (2024). Report on the digitalisation of the European insurance sector. EIOPA-BoS-24/139. Available at: https://www.eiopa.europa.eu/document/download/6ca9e171-42b9-44d7-a2e6-beaf0134ecb8_en?filename=Report%20on%20the%20digitalisation%20of%20the%20European%20insurance%20sector.pdf

8. Eling, M., & Lehmann, M. (2018). The Impact of Digitalization on the Insurance Value Chain and the Insurability of Risks. *Geneva Papers on Risk and Insurance: Issues and Practice*, vol. 43(3), pp. 359–396. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41288-017-0073-0>

9. EIOPA (2024). Consumer trends in insurance and pension services. Flash Eurobarometer. Available at: https://www.eiopa.europa.eu/tools-and-data/eurobarometer-2024-consumer-trends-insurance-and-pension-services_en

10. Payment Services Directive (PSD2): Dyrektyva YeS 2015/2366 [Payment Services Directive (PSD2): Directive EU 2015/2366]. Yevropeyskyi parlament. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L2366>

11. General Data Protection Regulation (GDPR): Dyrektyva YeS 2016/679 [General Data Protection Regulation (GDPR): Directive EU 2016/679]. Yevropeyskyi parlament. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj/eng>

12. Network and Information Security Directive (NIS2): Dyrektyva YeS 2022/2555. [Network and Information Security Directive (NIS2): Directive EU 2022/2555]. Yevropeyskyi parlament. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555>
13. Digital Operational Resilience Act (DORA): Dyrektyva YeS 2022/2554. [Digital Operational Resilience Act (DORA): Directive EU 2022/2554]. Yevropeyskyi parlament. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022R2554&qid=1698394730862>
14. Garavito F., Lewrick U., Stastny T., Todorov K. (2024). Shifting landscapes: life insurance and financial stability. *BIS Quarterly Review*. Available at: https://www.bis.org/publ/qtrpdf/r_qt2409b.pdf
15. Bank of England. CP19/24 – Closing liquidity reporting gaps and streamlining Standard Formula reporting. Available at: <https://www.bankofengland.co.uk/prudential-regulation/publication/2024/december/closing-liquidity-reporting-gaps-consultation-paper>
16. Sigma (2017). Swiss Re. Life in-force management: improving consumer value and long-term profitability. Available at: <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2017-06/life-inforce-management.html>
17. Grant Thornton (2024). Environmental, social and governance (ESG) in insurance industry. URL: <https://www.grantthornton.in/globalassets/1.-member-firms/india/assets/pdfs/esg-in-insurance-industry-series1-environment.pdf>
18. Heinke V. G. (2021). ESG Ratings in the optimization of the strategic asset allocation. *Zeitschrift Fur Die Gesamte Versicherungswissenschaft*, vol. 110(4–5), pp. 317–342. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12297-021-00514-z>
19. Schlütter S., Fianu E. S., Gründl H. (2023). Responsible investments in life insurers' optimal portfolios under solvency constraints. *Zeitschrift Fur Die Gesamte Versicherungswissenschaft*, vol. 112(1), pp. 53–81. DOI: <https://doi.org/10.3790/zverswiss.2023.03>
20. Labini S.S., Biase P., D'Apolito E. (2025). Sustainability strategy and financial performance in the insurance company. *International Review of Economics & Finance*, vol. 98. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1059056025000875>
21. KPMG (2023). ESG in insurance: Strategy and transformation. Available at: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/06/kpmgi-fy23-Insurance-esg-strategytransformation-final.pdf>
22. Reis M. (2020). The Future of Industries: How Personalization of Insurance Policies Using Artificial Intelligence Will Disrupt the Insurance Status-Quo: Dissertation. Available at: https://repositorio.ucp.pt/bitstream/10400.14/29707/1/152118165_Marina%20Reis_DPDA.pdf
23. Bhatia S. (2024). Embedded Insurance/ Microinsurance in Financial Services: Key to Financial Inclusion. *IIFT International Business and Management Review Journal*. DOI: <https://doi.org/10.1177/jiift.231220778>